

Kvalitetsrapport 2022/2023

Förskolorna Ludvika Gård, Lyckan, Lärkan och Östansbo

Innehåll

- **1. Inledning och mål3**
- **2. Strukturkvalitet4**
- **3. Vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande9**
- **4. Rutiner för systematiskt kvalitetsarbete och resultatstyrning.....11**
- **5. Enkäter17**
- **6. Verksamhetsplan 2023-202418**

● 1. Inledning och mål

1.1 Nationella styrdokument

Utbildningen i förskolan styrs av både kommunala och statliga mål. De statliga styrdokumenterna är skollag och läroplan. Av skollagen (2010:800) framgår det att utbildningen i förskolan syftar till att inhämta och utveckla kunskaper och värden. 1 juli 2019 fick förskolan en ny läroplan, Lpfö 18. Lpfö 18 består av; förskolans värdegrund, uppdrag samt mål och riktlinjer. Lpfö 18 anger också en förväntad ansvarsfördelning för rektor, förskollärare och arbetslag.

De kommunala målen beslutas av kommunstyrelsen och social- och utbildnings-nämnden.

1.2 Kommunövergripande mål

Ludvikas kommunövergripande mål för 2021-2025 består av en vision, 3 strategiska målområden, 5 verksamhetsmål samt 17 resultatmål. Målen handlar om vad kommunen ska åstadkomma för invånarna (resultat).

Kommunens vision är ”Ludvika är framtidens, tillväxtens och möjligheternas kommun”. De strategiska målområdena är barn och unga, arbete och näringsliv samt invånarnas livsmiljö. De kommunövergripande verksamhetsmålen är att Ludvika ska vara:

- En av landets bästa skolkommuner
- En bra kommun att växa upp i
- En tillväxtkommun
- En bra kommun att leva i
- En hållbar kommun

Totalt 17 resultatmål används för att indikera om de fem målen nås. Utfall och målvärden för resultatmålen som ingår det kommunövergripande verksamhetsmålet ”En av landets bästa skolkommuner” visas i följande tabell.

Vision och verksamhetsmål 2021 – 2025.

Barn och unga	Utfall					Målvärden				
	2018	2019	2020	2021	2022	2021	2022	2023	2024	2025
En av landets bästa skolkommuner										
Genomsnittligt meritvärde avgångselever åk 9 (max=340)	211	213	212	213	204	214	215	216		220
Genomsnittlig betygspoäng gymnasiets avgångselever åk 3 (max=20)	14,2	13,1	13,8	14,3	14,0	13,5	13,7	13,9		14,2
Andel elever som är trygga i skolan	90%	90%	89%	87%		91%	91%	91%		93%
Andel personal inom förskolan med förskollärarlegitimation	35%	34%	37%	37%	41% ¹⁾	40%	40%	42%		50%

Vision och verksamhetsmål 2021 – 2025.

Mål	Resultatmål	Källa
En av landets bästa skolkommuner	Genomsnittligt meritvärde avgångselever åk 9 (max=340)	Egen mätning i kommunen, ev. även kolada.se
	Genomsnittlig betygspoäng gymnasiets avgångselever åk 3 (max=20)	Egen mätning hos VBU, ev. även kolada.se
	Andel elever som är trygga i skolan	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-enkät
	Andel personal inom förskolan med förskollärarlegitimation	Egen mätning i kommunen, ev. även kolada.se

• 2. Strukturkvalitet

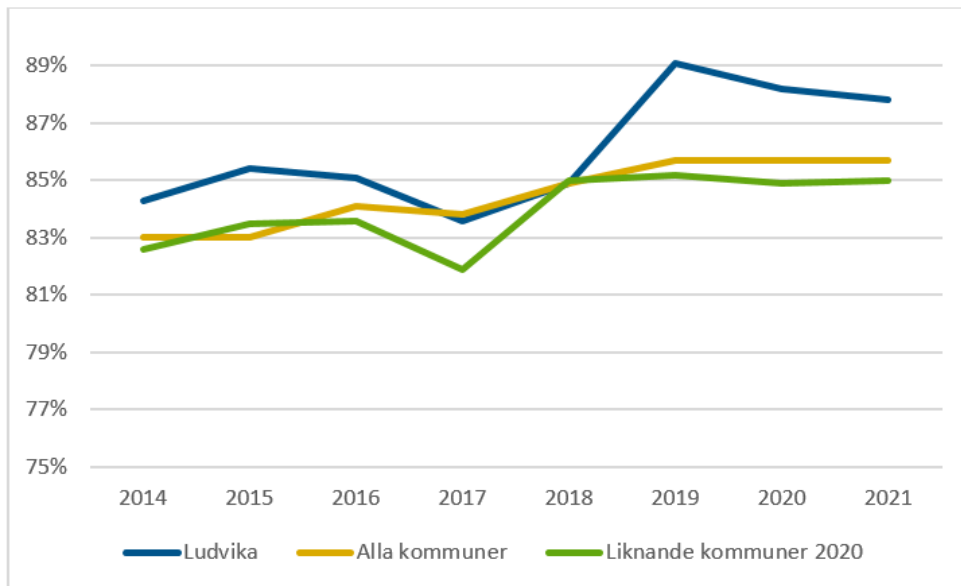
”Varje förskola ska vara den bästa förskolan för varje barn som går där”.

Varje förskola har unika egenskaper och förutsättningar. Tillsammans - barn, personal och vårdnadshavare - arbetar vi för att skapa de bästa lärmiljöerna för varje barn som går på aktuell förskola.

2.1 Förskolans organisation

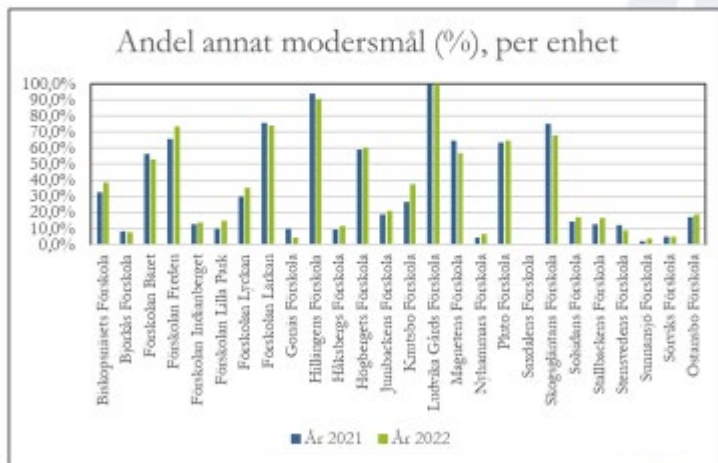

Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%) (N11800)

Källa: Kolada

Ludvika har en högre andel barn inskrivna i förskolan än såväl liknande kommuner som riket i helhet på 87,8%.

Rektors förutsättningar:

Under höstterminen 2022 ansvarade rektor för förskolorna Ludvika Gård, Lyckan och Lärkan. På grund av omorganisation i rektorsgruppen blev rektor tf rektor för förskolan Lyckan från årsskiftet 2022-2023. Under läsåret har rektor ansvarat för mellan 30-40 medarbetare, varav en specialpedagog.

I rektorsuppdraget har rektor stöd av handläggare, som arbetar med bland annat budget, beställningar, fakturor, personals schemaregistrering och hantering av anställningar. Handläggarna arbetar mot flera rektorer.

Specialpedagogen som är knuten till detta rektorsområde är en av kommunens 5 specialpedagoger. Förutom dessa fyra förskolor ansvarar hon också för två andra. Samarbete med rektor i organisatoriska frågor och pedagogisk utveckling är en del av specialpedagogens uppdrag och ett viktigt och värdefullt stöd för rektor. Specialpedagogen har som uppdrag att stötta pedagogernas arbete bland annat genom att delta i barnhälso team, genomföra observationer, handleda pedagoger, samverka med barnhälsovård, logoped och ibland socialtjänsten. Utifrån sin roll och sitt uppdrag deltar hon också vid möten med vårdnadshavare, personal, rektor och andra aktuella instanser.

Rektor har också stöd i arbetet från kommunens HR och förvaltningen stöttar med bland annat barnomsorgshandläggare, verksamhetsutvecklare och systemstöd.

Rektor har arbetat i området sedan höstterminen 2020 och påbörjade den 3-åriga rektorsutbildningen hösten 2021. Studierna är på 20%, men i praktiken är det svårt att få ut studietiden då det ordinarie rektorsuppdraget löper på utan någon minskning av arbetsuppgifter eller antal medarbetare.

Förskolans rektorer har rektorskonferens varje vecka. Rektorerna samarbetar kring kommungemensamt utvecklings- och kvalitetsarbete för likvärdig utbildning i kommunens förskolor.

Varje förskola i rektorsområdet har en samordnare, som fungerar som ett språkrör för förskolan mot rektor. Samordnarna i rektorsområdet träffas tillsammans med rektor en gång per månad. Förutom informationsutbyte planeras upplägg för och organisering av kompetensutvecklingsdagar och andra fortbildningssatsningar.

Ambitionen från rektors sida har varit att ha månadsvisa möten med vart och ett av skyddsombuden på förskolorna, för att kunna diskutera och utveckla arbetsmiljön utifrån förskolans specifika behov. Under större delen av året har dessa möten genomförts enligt plan på de flesta av förskolorna, men under senare delen av vårterminen har detta tyvärr inte genomförts fullt ut. Anledningen är att det varit svårt att hitta tid för dessa möten och att möten ibland fått ställas in med kort varsel pga frånvaro. Önskan är att till hösten återuppta dessa möten enligt plan.

Sedan denna rektor tog över som tf på Lyckans förskola från januari 2023, har rektor och två utsedda ledare på plats haft veckovisa möten. Ledare på plats har

ansvarat för schemaläggning, kontakt med vårdnadshavare m.m. och tf rektor har ansvarat för personalfrågor och budget. Rektor har även haft möten med skyddsombud på förskolan varje månad.

2.2 Förskolornas förutsättningar

Förskola	Avd	Antal barn 2023-04-01	Förskollärare	Anställda	Barn/anställd	Barn med annat modersmål	Socio- ekonomisk variabel
Ludvika Gård	3	44	4,0	9,68	4,54	44	32,8
Lyckan	2	34	4,0	6,6	5,15	11	10,8
Lärkan	2	29	2,0	6,0	4,83	26	28,1
Östansbo	3	52	8,0	9,75	5,33	12	11

Ludvika Gårds och Lärkans förskolor ligger i ett område där många familjer med utländsk bakgrund bor. Detta avspeglar sig också i barngrupperna, då samtliga barn på Ludvika Gårds förskola har annat modersmål än svenska, varav alla utom tre har somaliska som modersmål. På Lärkan är det endast 3 barn som har svenska som modersmål. Det finns en större variation av antalet olika modersmål hos övriga barn på Lärkan än intilliggande Ludvika Gårds förskola. På Ludvika Gårds förskola är det också många barn vars vårdnadshavare inte har arbete eller studerar, vilket får till följd att många av barnen har låg vistelsetid på förskolan. På Lärkans förskola förhåller det sig inte på samma vis i liknande utsträckning.

Då många av dessa två förskolors vårdnadshavare är utrikesfödda och har svårigheter med svenska språket, behöver personalen lägga mycket tid på att förklara och hjälpa vårdnadshavarna med olika saker, exempelvis schemaregistrering. Det kan bli missförstånd mellan pedagoger och vårdnadshavare, men på båda förskolorna arbetar personer som har somaliska som modersmål och detta har visat sig underlätta mycket av kontakten med hemmen. Förskolorna bokar också in tolk vid behov till exempel vid utvecklingssamtal.

Förskolläraryrket på dessa två förskolor når inte upp till målet om två förskollärare per avdelning. På Ludvika Gårds förskola med tre avdelningar arbetar 4 förskollärare. Övrig personal har lång erfarenhet av barnskötaryrket, men har ingen formell utbildning för det. På Lärkan, som har två avdelningar, är två av pedagogerna utbildade förskollärare, två av barnskötarna har utbildning och de andra två har lång erfarenhet av arbete i förskola, men saknar barnskötaryrket. Förutom ordinarie personal tar vi på båda förskolorna i perioder då vi har extra behov även in personer på resurstjänst.

Förskolorna Ludvika Gård och Lärkan har under flera år och tillsammans med vår specialpedagog arbetat med projektet ISSA, Intensivt Systematiskt Språkutvecklande Arbetsätt, med syfte att på ett systematiskt sätt kartlägga behov, använda framgångsrika metoder och ha regelbunden uppföljning på

arbetet med barnens språkutveckling. Detta har fortsatt även under innevarande läsår, men vi har vävt ihop det med den kommunövergripande fortbildningsatsningen SKUA, Språk- och KunskapsUtvecklande Arbetsätt. Förutom att arbeta med utvalda och specifika ord och begrepp, har vi tillägnat oss metoder som transspråkande och även arbetat med olika sagoteman. Detta har visat sig framgångsrikt. På förskolorna ser man också att det är framgångsrikt att arbeta med bildstöd.

Under våren 2023 kom beskedet att Lärkans förskola i samband med sommarsammanslagningen ska stängas. Detta på grund av att det i området finns för många utbildningsplatser i förhållande till antal barn som behöver plats i förskolan. Naturligtvis har detta beslut påverkat personal, barn och vårdnadshavare under våren och det har funnits en oro för hur det ska bli. När allt underlag blivit klart visade det sig att alla barn som skulle ha gått på Lärkans förskola under höstterminen fick plats på intilliggande Bårets förskola. En av pedagogerna följer med och arbetar på Båret de första månaderna, därefter får hen tjänst på annan förskola. Övrig personal har också fått tjänster på andra förskolor. Då en ordinarie pedagog slutade på förskolan strax innan beskedet om stängning kom samt en annan av pedagogerna i april gick på föräldradighet, så har arbetssituationen för de övriga fyra ordinarie pedagogerna varit utmanande. Förutom att upprätthålla och genomföra undervisning, omsorg och rutiner, har personalen även fått ansvara för en trygg överlämning för barnen till Båret samt annat som hör ihop med stängningen, som att plocka ihop förskolans material. Vikarier har såklart tagits in för att täcka upp behov, samt att resurs har fått sättas in, men tyvärr har det av olika anledningar varit olika personer som kommit under kortare perioder och som inte fullt ut hunnit sätta sig in i förskolans rutiner och arbetsätt.

Östansbo förskola delar byggnad med Östansbo skola, förskoleklass t o m åk 3. Förskolan är belägen i ett villaområde och har endast ett fåtal barn med utländsk bakgrund. På förskolan är det generellt hög vistelsetid och närvaro hos barnen. På förskolans tre avdelningar arbetar 9 utbildade förskollärare och två utbildade barnskötare i varierad sysselsättningsgrad. Totalt delar personalen på 9,75 heltidstjänster.

Lyckans förskola ligger i Notgårdsområdet, med både villor och flerfamiljshus. Andelen barn med annat modersmål har med åren ökat, men den övervägande delen av barnen på förskolan har svenska som modersmål. På förskolans två avdelningar arbetar 4 utbildade förskollärare och tre utbildade barnskötare. Totalt har de delat på 6,6 heltidstjänster. Under läsåret har även en lärarassistent varit anställd på 87%. Lyckan har på grund av omorganisationer haft otur att ha bytt rektor flera gånger de senaste åren. Från årsskiftet 2022/2023 tillträdde nuvarande rektor som tf, men denna kommer från och med höstterminen 2023 att bli ordinarie rektor på förskolan.

Östansbo och Lyckans förskolor har också deltagit i kommunens SKUA fortbildning. Pedagogerna på förskolorna har fått större kunskap om hur vi på ett framgångsrikt och inkluderande sätt kan arbeta med barn och familjer med

annat modersmål än svenska, bland annat genom transspråkande och ett interkulturellt förhållningssätt.

● 3. Vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande

“Förskolan ska stimulera varje barns utveckling och lärande. Utbildningen ska alltid vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet när det gäller såväl innehåll som arbetsätt. Barnen ska ges förutsättningar för bildning, tänkande och kunskapsutveckling utifrån olika aspekter såsom intellektuella, språkliga, etiska, praktiska, sinnliga och estetiska. Detta förutsätter att alla i arbetslaget deltar i en aktiv diskussion om barnens lärande och om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden.” (Lpfö-18)

“Kollegialt lärande är ett samlingsbegrepp för olika former av strukturerat, gemensamt arbete, där kollegor tillsammans utvecklar kunskap. Det görs både genom att lära av egna och varandras erfarenheter och genom ta tillvara befintlig kunskap, till exempel aktuell forskning, inom området.

Kollegialt lärande innebär att lärare, rektorer och övriga professioner i förskola och skola själva formulerar frågeställningar, och kännetecknas av systematik, dokumentation, analys och kritisk granskning.

Vid arbete på egen hand finns det en risk att man missar viktiga aspekter av en fråga på grund av invanda och kanske omedvetna mönster. Kollegialt samarbete ger vidgade perspektiv och kan på så sätt bidra till professionellt lärande, vilket i sin tur bidrar till barns och elevers lärande och till skolutveckling.” (Skolverket)

3.1 Vårt arbete med vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande 2022-2023

SKUA

Ludvika kommun har under tre år genomfört ett projekt med stöd av Skolverket för bättre måluppfyllelse. Under läsåret 2022-2023 har vi i det projektet fokuserat på SKUA, språk och kunskapsutvecklande arbetsätt. På varje förskoleområde har det funnits lärledare som under ledning av högskolan Dalarna har planerat och genomfört utbildning med all tillsvidareanställd personal. Den forskningsbaserade utbildningen bestod av föreläsningar, workshops och diskussioner.

Kollegialt lärande

Att få till möten där pedagogerna har möjlighet att diskutera och planera undervisningen är viktigt, men förutsättningarna för detta ser olika ut på de olika förskolorna. Det är svårare att få till avsatt tid för avdelningsplanering/reflektion, så kallad lagistid, på förskolor där barnen har hög närvarotid. Så förhåller det sig på Östansbo förskola, där sådana möten inte tyvärr inte varit möjliga. På Ludvika Gårds förskola har alla avdelningar lagis-tid på måndagar, ca 50 min-1 timme. Dessutom har avdelningarna gemensam reflektionstid en gång i månaden. På Lärkan turas avdelningarna om och har 2 timmars lagistid, varannan vecka och på Lyckan får man också till lagistid, men där har avdelningarna en timme var varje vecka. På kvällsmöten som APT och Alt (Arbetslagstid) finns också möjlighet till kollegialt lärande. På APT är ofta flera förskolor samlade samtidigt och då finns möjlighet till ett kollegialt utbyte förskolorna emellan.

All personal har rätt till planeringstid. Hur mycket kan skilja sig åt beroende på ansvar. I vissa fall har förskollärarna mer planeringstid än barnskötarna, men på flera förskolor är planeringstiden jämnt fördelad. Grunden är att varje heltid genererar 3 timmar planeringstid i veckan, men att tiden kan fördelas olika inom avdelningen. På Ludvika Gård har förutsättningarna och behoven funnits för mer än i snitt 3 timmar planeringstid per heltidsanställd.

Digital kompetens

“Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. (Lpfö-18)

Vårt arbete med digital kompetens 2022-2023

Pedagogerna på de fyra förskolorna ger en samstämmig bild av förskolans digitala kompetens. Vi använder det digitala verktyget Unikum för planering, dokumentation, reflektion och analys samt vid utvecklingssamtal. För att kunna utföra detta arbete bättre finns önskemål om fler, gärna egna, datorer eller motsvarande. I nuläget har varje avdelning en dator som man delar på. Varje avdelning har också en egen Chrome-tablet. Upplevelsen är att den pedagogiska dokumentationen samt användande av plattan i undervisningen försvårats sedan I-Padsen byttes ut mot chrome-tablets. Dessa fungerar sämre på alla vis, såväl ljud, bild, uppkoppling mot nät osv. Med hjälp av en platta kan barnen med hjälp av vuxen googla information, scanna QR-koder och använda appar i undervisningen. Allt detta arbete har alltså minskat sedan vi bytte verktyg. Datorerna används förutom till arbete i Unikum även till att tillverka bildstöd.

Samtliga förskolor har en stor Clevertouch. På förskolorna Ludvika Gård, Lärkan och Östansbo har till och med varje avdelning en egen sådan. Den används främst till bilderbokstjänsten Polyglutt, men även andra funktioner används ibland, som att till exempel titta på program på UR, titta och lyssna på

rörelsesånger, använda ritfunktionen m. m. Pedagogerna efterfrågar fler användbara appar som ”skjuts ut” i Clevertouchen, då inga appar får laddas ner självmant. En fortbildning i olika funktioner som Clevertouchen har är också önskvärt.

Något som flera förskolor beskriver är också att nätet på förskolorna ofta är svajigt, vilket försvårar exempelvis när Polyglutt ska användas i undervisningen.

Utvecklingsområden på kort sikt är alltså att genomföra kompetensutveckling i användandet av Clevertouch. På längre sikt behöver vi jobba för att de digitala verktyg vi använder ska fungera, både hårdvara, mjukvara och uppkoppling och vi behöver också jobba för att få tillgång till fler – helst egna – personaldatorer.

● 4. Rutiner för systematiskt kvalitetsarbete och resultatstyrning

“Utbildningen i förskolan ska utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Huvudmannen har ett ansvar för att så sker. Rektorns ledning samt förskollärares ansvar för att undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och arbetslagets uppdrag att främja barns utveckling och lärande är förutsättningar för att utbildningen ska utvecklas och hålla hög kvalitet. En sådan utveckling kräver att rektorn och alla som ingår i arbetslaget systematiskt och kontinuerligt dokumenterar, följer upp, utvärderar och analyserar resultaten i utbildningen.” (Lpfö-18)

4.1 Så här har vi arbetat med det systematiska kvalitetsarbetet och resultatstyrningen 2022-2023

Samtliga avdelningar på alla förskolor i rektorsområdet arbetar med vårt digitala hjälpmedel Unikum som ett led i vårt systematiska kvalitetsarbete. Planeringar görs utifrån läroplansmål och barngruppernas behov och intressen. Undervisningen utifrån planeringarna dokumenteras i lärloggar. Pedagogerna reflekterar och analyserar arbetet i planeringsmallarna. Inför utvecklingssamtal med vårdnadshavare fylls samtalsmallen i och följs i många fall upp med ett uppföljningssamtal. De flesta avdelningarna upplever att de behöver bli ännu bättre på att använda sig av reflektions- och analysdelen i Unikum, men detta arbete har förbättrats sedan förra året. När avdelningarna på utvärderingsdagen i maj 2023 tittar på sina planeringar och lärloggar för året och reflekterar över om

dessa speglar den undervisning som genomförts, tycker de flesta att det gör det, men att det i många fall saknas dokumentation inom området ”Delaktighet och inflytande”. Några avdelningar har specifika läroplansmål som de vet att de arbetar mot, men ser att de saknar både planeringar och lärloggar för och detta är något som behöver följas upp under kommande läsår.

Alla förskolor beskriver att de för att kunna genomföra god undervisning har tydliga rutiner, ofta med bildstöd, samt ett medvetet arbete för att skapa ett tryggt klimat. Ofta delas barnen in i mindre grupper efter intressen och behov, för att de ska ges lugn och trygg miljö med möjlighet till större talutrymme och uppmärksamhet. Just barnens intressen får ofta styra valet av aktiviteter och teman, så ett stort mått av inflytande finns på förskolorna. Alla förskolor uttrycker också det viktiga arbetet med språkutveckling. Att lärtillfällen och undervisning sker under hela dagen i alla typer av aktiviteter och kanske främst i rutinsituationer är något som pedagogerna ser till att ta tillvara. Pedagogerna stöttar barnen i samtal med varandra, benämner saker vad de heter i rutinsituationer som måltider och påklädning etc.

Att det är viktigt att pedagogerna har ett respektfullt förhållningssätt kan tyckas självklart, men en av avdelningarna på Östansbo betonar också humor och lust och pratar om ett ”skojigt” förhållningssätt. Att se barnen som kompetenta individer är också något som kännetecknar avdelningen, vilket en av avdelningarna på Ludvika Gårds förskola också beskriver som kännetecknande för deras avdelning; att barnen ges möjlighet och tid till att få prova själva (t. ex. vid påklädning), kunna hjälpa varandra och kunna utveckla sin självständighet. Lyckans förskola kännetecknas också av förhållningssättet att barn är kompetenta individer, då barnens intresse och behov löpande påverkar undervisningen och pedagogerna kan få lov att tänka om längs vägen. Man ger också barnen möjlighet att lära på många olika sätt och i olika typer av situationer; vid borden, på golvet, i skogen, på golvet osv.

4.2 Så här ser vår resultatuppföljning ut för utbildningsåret 2022-2023

Målområde- I våra förskolor skapar pedagogerna en pedagogisk miljö som bygger på god värdegrund, social hållbarhet och tillgänglig lärmiljö.

Resultat och rektors analys:

Att värdegrundsarbete varit ett av rektorsområdets prioriterade mål under läsåret märks i pedagogernas beskrivning av vilken undervisning som bedrivits och vilket resultat det gett. Exempelvis på Östansbo har man jobbat med att barnen ska känna sig trygga, nyfikna och att gruppen ska vara inkluderande, vilket man bland annat gjort genom att ha tydliga regler och rutiner och visa lyhördhet och intresse för vad barnen pratar om. Finns inte det verbala språket uppmuntras barnen att istället visa på andra sätt vad de vill och menar. Förmågan att samspela har tränats

genom rollekar. Där har pedagogerna tagit reda på vilka intressen barnen har och utifrån det kunna tillföra material och annat stöd för att vidareutveckla leken.

Lyckan har jobbat med KOMPIS-böckerna som de upplever är ett bra material för värdegrundsarbetet. Pedagogerna uppmuntrar barnen att säga nej när de inte vill och även att respektera ett nej. Den ena avdelningen känner att de borde ha tagit hjälp av specialpedagogen i ett tidigare skede under höstterminen för att förhindra onödiga konflikter som skedde i barngruppen under den perioden. Med specialpedagogens hjälp fick pedagogerna ett nytt tankesätt som hjälpte dem i detta arbete.

Även Lärkan har jobbat med KOMPIS-böckerna och betonar också hur viktigt det är i värdegrundsarbetet att pedagogerna deltar i barnens lek.

På Ludvika Gård har man jobbat mycket med värdegrunden under året. På yngre barns-avdelningarna har mycket av arbetet fokuserats på att få de nya barnen trygga på förskolan, vilket man lyckas med genom att skapa en lärorik och rolig utbildning där de vuxna är goda förebilder som förmedlar positivitet och är tydliga i allt de gör. Att arbeta med respekt, till exempel att vänta på sin tur, lyssna på andra samt att dela med sig är också något man jobbar med på hela förskolan, men kanske lite extra på avdelningen med de äldsta barnen. Man ser att detta arbete har gjort att barnen utvecklat sina sociala förmågor, vilket i sin tur varit gynnsamma vid andra lärtillfällen. Något som skulle ha bidragit till ännu bättre resultat är om vårdnadshavarna involverats mer, dvs att förskolan skulle haft ett större samarbete kring värdegrundsarbetet med hemmen. Denna reflektion tar vi naturligtvis med oss inför kommande läsår.

Begreppet tillgänglig lärmiljö är också något vi behöver prata om vad detta innebär. En tillgänglig fysisk lärmiljö kan innebära att barnen har möjlighet att själva välja material och aktiviteter och där pedagogerna efter behov möblerar om och förser barnen med nytt och relevant material. Ur ett pedagogiskt och socialt perspektiv kan lärmiljö handla om förhållningssätt, arbetssätt och metoder som är anpassade efter barnens behov och förutsättningar.

Målområdet - I våra förskolor stimulerar och utmanar pedagogerna barnens språk och kommunikation

Resultat och rektors analys:

Att förskolans arbete med språkutveckling är en viktig och stor del av utbildningen råder det inget tvivel om. Under läsåret har samtliga förskolor deltagit i projektet SKUA, vilket fördjupat kunskaperna kring detta hos pedagogerna. Pedagogerna är mer medvetna om språkets betydelse och vilka metoder som kan användas, vilket leder till ökad kvalitet i undervisningen. På flera avdelningar i området delas barnen in i mindre grupper, där man har möjlighet att möta upp och träna barns språk efter de behov som finns.

Lärkan har fokuserat på samtal med barnen och att använda ett korrekt och varierat språk. De ser att barnens språk har utvecklats, bland annat genom att barnen har lättare föra att samspela samt att de ställer frågor om sådant de vill

veta mer om. Bilder och tecken som stöd har också varit metoder pedagogerna använt i arbetet med språkutveckling.

Bildstöd nämner samtliga förskolor som ett bra och effektivt hjälpmedel för att få barnen att förstå och känna sig mer delaktiga och på sikt även kunna uttrycka sig verbalt. På Ludvika Gård används bildstöd i dagsscheman, lek- och sagolådor m.m. "Bildknippen" har också varit ett bra stöd för det enskilda barnet. På Ludvika Gård nämner man också två andra framgångsfaktorer i arbetet med språk och kommunikation; Den ena är att det finns pedagoger på samtliga avdelningar som talar de flesta barnens modersmål. Detta har bidragit till att barnen fått en trygghet i att alltid kunna göra sig förstådda. Den andra är kunskapen om transspråkande, vilket är ett begrepp och en metod som SKUA fört fram. Att ha ett tillåtande förhållningssätt, där alla språk är lika viktiga och där man när det går använder sig av flera språk har visat sig vara framgångsrikt.

På Östansbo har man också sett att transspråkande är en effektiv metod, vilken lett till att barn med annat modersmål utvecklat det svenska språket markant och som i förlängningen lett till att barnen utvecklat sin förmåga till samspel med varandra och i leken. Avdelningarna har bland annat jobbat temainriktat, med fokus på exempelvis lägesord eller bokstäver.

Transspråkande och att lyfta och uppmärksamma barns modersmål är något som Lyckan jobbat med en hel del under året, bland annat genom att de lärt sig enklare ord och fraser på olika språk. Medvetenheten hos pedagogerna är hög om hur viktigt det är med ett starkt första språk för att lära sig ett andraspråk. På avdelningen med de större barnen har man också arbetat medvetet för att alla barn ska våga prata och få talutrymme. Man har också fångat upp barnens intresse för skriftspråk.

Målområde-I våra förskolor stimulerar och utmanar pedagogerna barnens matematiska utveckling

Resultat och rektors analys:

Att arbeta med matematik på förskolan handlar om mycket mer än att lära sig hur siffrorna ser ut och att kunna räkna antal, även om detta naturligtvis också är viktiga inslag i undervisningen på samtliga förskolor i området. Alla förskolor beskriver att de undervisar i både planerade och spontant uppkomna tillfällen. Att få in matematiken i vardagssituationer som till exempel vid måltider eller vid påklädning är viktigt för att skapa mening åt kunskaperna barnen tillägnar sig. Fokus på innehållet i den matematiska undervisningen skiljer sig något åt mellan avdelningar för yngre barn och avdelningar för äldre barn.

Yngrebarns-avdelningarna på Ludvika Gårds förskola arbetar förutom med att räkna antal även med att benämna former och använda begrepp som större-mindre. I undervisningen använder man gärna konkret material som handdockor, in-printbilder m.m. och som anpassats efter barnens intresse, nyfikenhet och ålder.

Östansbo förskolas avdelningar för yngre barn arbetar på liknande sätt och har vävt in arbetet i sina teman. De har då kunnat arbeta med lägesord, antal, mäta, stapla samt former och färger. Att barnen lärt sig och tyckt att det varit roligt kan man se då de ibland i den fria leken leker att de har samlingar.

På Lyckans yngrebarnsavdelning har man fokuserat på färg och form och även prepositioner till viss del. För att på ett lekfullt sätt kunna väva in matematikundervisning har man utgått från de intressen som barnen visat.

På Lärkan har man sett till att ha material som är förknippat med matematik tillgängligt för barnen. Det är exempelvis magneter i olika former och färger och som kan byggas i olika mönster. Barnen har också pärlat efter mönster. Måltiderna har också setts som ett bra tillfälle att diskutera olika matematiska begrepp.

På äldre barns avdelningarna arbetar man på ett liknande sätt men exempelvis på Lyckan jobbar man även med matematiska problem som barnen hjälps åt att lösa. Barnen kan också få uppdrag som att vara matvärd och duka fram rätt antal tallrikar, glas och bestick. På utflykter kan barnen få uppdrag att samla in ett visst antal av något längs vägen.

På Ludvika Gårds avdelning för de äldsta barnen har man spelat mycket spel och då tränat antal och former. Att pärla efter mönster har varit ett intresse barnen haft. Ett annat intresse har varit att baka. Barnen har då i mindre grupper fått möjlighet att följa recept och väga och mäta m.m.

Trots att vi inte haft matematik som ett prioriterat område och att det nu är länge sedan vi hade någon kompetensutveckling om detta sker mycket matematikundervisning i förskolorna. Medvetenheten och kunskaperna hos personalen är stor, men vi måste påminna oss om att emellanåt prata om vår matematikundervisning vid de reflektionstillfällen vi har, för att kunna vidareutveckla arbetet ytterligare.

Målområde- I våra förskolor stimulerar och utmanar pedagogerna barnens intresse för naturvetenskap och teknik

Resultat och rektors analys:

Undervisning i naturvetenskap och teknik i förskolan ställer krav på pedagogerna att hitta områden och sammanhang som skapar mening för barnen. Därför fokuseras arbetet i synnerhet i naturvetenskap på den närmiljö som finns runt barnet. Teknikundervisningen är en ännu större utmaning och det kan säkert finnas en osäkerhet kring vad som egentligen avses med detta på förskolenivå.

På Lyckan har man haft skogsutflykter, samt promenader i närområdet och tagit vara på det naturen erbjuder vid utevistelserna. Man har skapat nyfikenhet för naturens olika kretslopp och odlat tomater. Arbeta med NTA-lådorna har också genomförts, liksom olika experiment. Att använda olika material har lockat barnen att experimentera och undersöka och man har också tillsammans

tagit reda på hur saker fungerar.

Lärkan har gått på skogsutflykter emellanåt, men det största arbetet har skett vid utevistelsen på gården där barnen genom ett stort intresse för insekter har lärt sig mycket, bland annat genom att tillsammans med pedagog googla fram fakta. Man har också arbetat en del med NTA-lådorna och programmerat Bluebot-robotarna.

På Ludvika Gårds förskola har alla avdelningar odlat, då barnen uttryckt ett intresse för detta. På avdelningen med de äldsta barnen har arbetet med naturens kretslopp under de olika årstiderna bidragit till en ökad förståelse, nyfikenhet och respekt och alltså varit en viktig del i värdegrundsarbetet. På de andra avdelningarna har man också jobbat med årstiderna och använt sig av material som anpassats efter barnens intresse och nyfikenhet. Teknikundervisningen har främst skett i olika konstruktions-lekar samt i skapande. Material har placerats lättillgängligt och inbjudande för att främja spontana aktiviteter. De äldsta barnen har också vid något tillfälle fått prova på att snickra.

NTA-lådorna har två av avdelningarna på Östansbo arbetat med under året. Man har även genomfört andra experiment samt varit på skogsutflykter. Utevistelse, som sker dagligen, är också viktiga tillfällen att utforska naturen. I tema-arbetena har skapande-aktiviteter ingått och då har barnen fått möjlighet att prova på och utforska olika material och tekniker. Som undervisande pedagog är det viktigt att ha ett nyfiket och medforskande förhållningssätt vid dessa tillfällen.

Många pedagoger uttrycker en osäkerhet och ett dåligt samvete kring teknikundervisningen i förskolan. Vi skulle behöva ha kompetensutveckling och samtal i tvärgrupper om vad god utbildning i teknik på förskolan kan innebära. Kan det vara så att vi egentligen inte behöver krångla till det så mycket och att vi faktiskt redan gör en hel del? Även om det skulle förhålla sig på det viset så behöver vi öka vår kunskap och medvetenhet kring ämnet, på liknande sätt som vi under senare år gjort kring matematik i förskolan.

Målområde- I våra förskolor stimulerar och stärker pedagogerna barnens intresse för lek och för att erövra nya kunskaper och färdigheter

Resultat och rektors analys:

Leken är en stor och viktig del i förskolans verksamhet. I trygga former har barnen möjlighet att i leken lära och utveckla nya kunskaper och färdigheter. De sociala färdigheterna tränas och utvecklas med fördel i trygga leksituationer med närvarande och engagerade pedagoger.

På Lyckans förskola pratar man om att pedagogerna har ett lekfullt förhållningssätt samt deltar aktivt och uppmuntrar barnens initiativ till lek. Förhållningssättet präglas också av en medvetenhet om lekens betydelse för barnens utveckling och lärande och man ser att barnen genom lek utvecklat sitt

sociala samspel, t.ex. empati, hur man är en bra kompis samt turtagning.

På Lärkan har pedagogerna varit mer närvarande i barnens lek under året för att hjälpa till och styra leken när det har behövts. Då många barn inte har svenska som modersmål har man använt bildstöd även i leksituationer. Pedagogerna ser att barnen har ökat sina sociala färdigheter då flera barn klarar av att leka tillsammans och att turtagning fungerar bättre.

Att som pedagog vara närvarande och aktiv i leken är något som pedagogerna på Ludvika Gård också beskriver har varit avgörande för att utveckla barnens lekförmåga. Genom att vara aktiv och delaktig kan pedagogerna uppmuntra och stötta barnen att lösa eventuella konflikter själva och på så vis öka barnens självständighet. Särskilda lektider med förutbestämda teman har planerats in och genomförts i mindre grupper, vilket kan öka barnens känsla av trygghet över att inte behöva välja lekkamrater själv och riskera att bli bortvald av någon. Lekmiljöer och material har under året förändrats för att möta barnens behov och intressen. Pedagogerna upplever att det varit gynnsamt för barnens utveckling och lärande att det funnits somalisktalande pedagog på varje avdelning. Något som ses som ett förbättringsområde är uteleken; utemiljön ses som lite torftig och en del nytt lekmateriel skulle behöva tillföras, men pedagogerna uttrycker också att de själva kunde bli bättre på att forma lekmiljön ute och kanske till och med ta ut en del lekmateriel som används inomhus.

Precis som Lyckan, så talar Östansbo också om att pedagogerna har ett lekfullt förhållningssätt. Man ser att barnen är individer som kan mycket själva och arbetar en hel del med positiv förstärkning. Genom värdegrundsarbete och de leklådor som varit knutna till detta har barnen tränat och utvecklat färdigheter som att turas om, lyssna på varandra, säga stopp, vänta på sin tur, visa känslor och komma överens. Barnen har utvecklat sin förmåga att leka och att kommunicera med varandra. Att barnen leker mer rollekar är en följd av detta.

På förskolorna har barnen goda förutsättningar för att få möjlighet till lek i varierade former och i olika konstellationer och på så vis kunna utveckla en rad olika färdigheter och förmågor. Över lag tror jag att vi är bättre på att ta vara på leksituationer inomhus än vi är vid motsvarande när vi vistas utomhus. Precis som pedagogerna på Ludvika Gård uttrycker så kan vi, trots att våra gårdar skulle behöva rustas upp och kompletteras med ny utrustning, bli bättre på att planera för lek och aktivitet utomhus och kanske använda oss av material som vi annars bara använder inomhus.

● 5. Enkäter

Varje läsår svarar barn, vårdnadshavare och personal på en enkät. Syftet är att få en bild av hur de upplever förskolan och kvaliteten på utbildningen.

Rektors analys: Vi upplever det svårt att få ut så mycket av barnens enkät, eftersom det beror så mycket på deras dagsform och hur de tolkar frågan. Barnen intervjuas ett flertal gånger under året ungefär med liknande frågor. Vi anser därför att enkäten för barn inte uppfyller sitt syfte. Det är svårt att få ut en tillräckligt hög svarsfrekvens på vårdnadshavarnas enkät. Svaren blir inte

tillförlitliga om endast ett fåtal vårdnadshavare svarar på den. Om vi ska få en högre svarsfrekvens behövs det ett stort engagemang från personalen. Det innefattar bland annat att vårdnadshavarna ges möjlighet att svara på frågorna på förskolans dator / lärplatta och stöd genom att få frågorna och begreppen förklarade vid ifyllande för vårdnadshavare med annat modersmål. Även personalens enkät ger oss ytterst lite information. Vi upplever att vi får den information vi behöver genom våra kartläggningar och annat utvärderingsmaterial.

- **6. Verksamhetsplan 2023-2024**

Målområde	Syfte	Aktivitet
Systematiskt kvalitetsarbete	Bättre och bättre undervisning	Samarbeta med Sucessfull school för att öka kvaliteten i undervisningen och öka likvärdigheten i Ludvika kommuns förskolor. Vid reflektionstillfällen avdelnings- eller förskolevis diskutera begreppet tillgängliga lärmiljöer samt förskolans undervisning i matematik, teknik samt hur vi tar tillvara lärstunder utomhus.
Digitalisering	Dokumentera vår undervisning digitalt. vinster: <ul style="list-style-type: none"> • Yrkes stoltheten ökar. • Stressen minskar. * • Delaktigheten ökar. • Pedagogerna får ökad kunskap i verktyget och SKA-arbetet. • Rektorererna får en samsyn så att vi motiverar och handleder pedagogerna på ett bra sätt. <p>Att fullt ut kunna använda de digitala verktyg vi har idag och använda dessa för att förbättra kvaliteten i utbildningen.</p>	Alla arbetslag gör minst tre planeringar med tillhörande reflektion och analys i verktyget Unikum under ett verksamhetsår. Alla pedagoger är delaktiga i det arbetet. Fortbildning i verktyget Clevertouch.
SKUA	Att de ökade kunskaperna lever vidare och att ny personal informeras om vikten av att tillämpa förhållningssättet	Få in i befintliga strukturer. Fortsätta med ISSA-SKUA Transspråka när det finns behov.
Värdegrundsarbete i barngruppen	Ur Lpfö18: Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att efterhand omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling i olika sammanhang	Grupp- och värdegrundsstärkande aktiviteter i barngruppen, bland annat med hjälp av de sk Kompisböckerna. Samarbete med vårdnadshavare.